

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ БАНКРУТСТВА

Навчально-методичний посібник

*Рекомендовано Методичною радою КПІ ім. Ігоря Сікорського
як навчальний посібник для студентів,
які навчаються за спеціальністю 081 «Право»,
спеціалізацією
«Господарське та адміністративне право і процес»*

Київ
КПІ ім. Ігоря Сікорського
2018

Проблеми регулювання банкрутства: навчально-методичний посібник до вивчення навчальної дисципліни. [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 081 «Право», спеціалізації «Господарське та адміністративне право і процес» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Бевз С.І. – Електронні текстові дані (1 файл: 153 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 49 с.

*Гриф надано Методичною радою КПІ ім. Ігоря Сікорського
(протокол № 3 від 22.11.2018 р.)
за поданням Вченої ради факультету соціології і права
(протокол № 11 від 25.06.2018 р.)*

Електронне мережне навчальне видання

**Проблеми регулювання банкрутства
Навчально-методичний посібник**

Укладач: Бевз Світлана Іванівна, к.ю.н., доц.

Відповідальний редактор: Кравчук Олексій Олегович, д.ю.н., доц.

Рецензент: Цирфа Г.О. , к.і.н., доц.

Навчально-методичний посібник містить інформацію про мету і завдання навчальної дисципліни, зміст навчального матеріалу, перелік тем лекцій та їх плани, конспекти лекцій, плани практичних занять, завдання для самостійної роботи, індивідуальні завдання, питання для підготовки до заліку з дисципліни «Проблеми регулювання банкрутства». Видання має на меті ознайомити студента зі змістом і структурою навчальної дисципліни, допомогти студенту у вивченні та засвоєнні правових норм, на яких базується правове регулювання відносин неспроможності, та формуванні навичок щодо здійснення правової оцінки ситуацій, які виникають під час проваджень у справах про банкрутство, та їх юридичного супроводження.

З М І С Т

I. Загальні відомості про навчальну дисципліну	4
II. Мета та завдання навчальної дисципліни	4
III. Структура навчальної дисципліни	6
IV. Розподіл навчального часу	6
V. Зміст навчальної дисципліни:	
Зміст навчальної дисципліни за темами	8
Лекційні заняття	11
Практичні заняття та завдання для самостійної роботи для студентів денної форми навчання	25
Практичні заняття та завдання для самостійної роботи для студентів заочної форми навчання	32
VI. Самостійна робота	36
VII. Індивідуальні завдання	36
VIII. Контрольні роботи	37
IX. Методичні рекомендації	37
X. Засоби діагностики навчання	38
XI. Рекомендована література	39
Додаток 1. Орієнтовні теми рефератів	42
Додаток 2. Варіанти домашньої контрольної роботи	43
Додаток 3. Питання на залік	43
Додаток 4. Тестові завдання	45
Додаток 5. Рейтингова система оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання	47

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

В умовах побудови ринкових відносин між суб'єктами господарювання в нашій державі питання відповідальності за своїми зобов'язаннями набувають особливої ваги. При цьому, вирішуючи питання задоволення певних майнових інтересів за господарськими зобов'язаннями, часто виникають ситуації щодо неплатоспроможності суб'єкта. Відносини, які виникають у зв'язку з неспроможністю суб'єкта господарювання виконати свої зобов'язання перед кредиторами мають спеціальне правове регулювання. Засвоєння студентами – майбутніми юристами кредитного модулю «Проблеми регулювання банкрутства» забезпечить їм можливість в своїй професійній діяльності знати правові наслідки, які виникають або можуть виникнути внаслідок порушення та здійснення провадження про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом. Формування у майбутніх фахівців у сфері юриспруденції спеціальних знань щодо правового регулювання відносин неспроможності є необхідною складовою формування системи знань та умінь щодо захисту суб'єкта господарювання та юридичного супроводження його діяльності.

Вивчення кредитного модулю «Проблеми регулювання банкрутства» базується на знаннях, отриманих студентами з дисциплін: «Господарське право», «Цивільне право», «Підприємницьке право», та тісно пов'язано з дисциплінами «Господарське процесуальне право», «Правове регулювання виконавчого провадження».

Навчально-методичний посібник навчальної дисципліни «Проблеми регулювання банкрутства» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра за спеціальністю 081 «Право».

Навчальна дисципліна належить до циклу професійної та практичної підготовки (за вибором студентів). «Проблеми регулювання банкрутства» належить до спеціальних дисциплін для студентів, які навчаються за спеціальністю «Право».

Предметом навчальної дисципліни є наукові погляди, нормативно-правові акти, практика їх застосування щодо регулювання відносин неспроможності, які виникають у зв'язку з неплатоспроможністю господарюючого суб'єкта як результат його господарської діяльності, спрямовані на застосування судових реабілітаційних заходів задля поновлення його платоспроможності, а в разі неможливості на примусову ліквідацію.

II. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2. 1. . Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Проблеми регулювання банкрутства» є формування у студентів здатностей:

- системно розуміти таке явище як «банкрутство», основні положення інституту неспроможності, історичні, теоретичні та практичні аспекти такого явища як банкрутство;

- володіти категоріально-понятійним апаратом, окремими процедурами банкрутства, зарубіжним досвідом;
- вірно визначати правові норми, що підлягають застосуванню в тій чи іншій ситуації, пов'язаній з неплатоспроможністю господарюючого суб'єкта;
- аналізувати та тлумачити норми правового регулювання банкрутства;
- реалізувати одержані знання на практиці.

2.2. . Завдання навчальної дисципліни.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти після засвоєння навчальної дисципліни «Проблеми регулювання банкрутства» мають продемонструвати такі результати навчання:

знання:

- теоретичної бази правового регулювання банкрутства, понятійно-категоріального апарату;
- місця правового регулювання банкрутства в системі юридичних наук;
- судових та позасудових процедур, що застосовуються при провадженнях у справах про банкрутство;
- порядку провадження у справах про банкрутство;
- правового регулювання банкрутства в інших державах.

уміння:

- логічно та послідовно викладати теоретичний матеріал з дисципліни;
- надавати аналіз судовим та позасудовим процедурам банкрутства;
- застосовувати положення чинного законодавства при вирішенні ситуаційних задач з питань банкрутства;
- надавати правову оцінку ситуаціям, які виникають під час здійснення проваджень у справах про банкрутство, та пропонувати шляхи вирішення;
- складати процесуальні документи, що використовуються під час провадження у справі про банкрутство.

досвід:

- юридичної оцінки можливостей порушення провадження про відновлення платоспроможності або визнання банкрутом суб'єкта господарювання;
- підготовки процесуальних документів (заяв, клопотань) у провадженнях про відновлення платоспроможності або визнання банкрутом суб'єкта господарювання;
- виявлення можливих варіантів поведінки учасників провадження про відновлення платоспроможності або визнання банкрутом суб'єкта господарювання

III. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин, 4 кредити ЄКТС.

Навчальна дисципліна містить один кредитний модуль, який складається з 2-х розділів.

Навчальна дисципліна містить один кредитний модуль, який складається з 2-х розділів:

1. Загальна характеристика права неспроможності (банкрутства)
2. Проведення у справах про банкрутство

Рекомендований розподіл навчального часу

Семестр	Навчальний час		Розподіл навчальних годин			Контрольні заходи		
	Кредити	акад.годин	Лекції	Практичні	СРС	МКР/ДКР	реферат	Семестр атестація
2 Денна форма	4	120	18	18	84	+	+	залік
2 заочна форма	4	120	10	2	108	+	-	залік

IV. РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ ЗА ТЕМАМИ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин			
		лекції	Практичні (семінарські)	СРС	всього
Розділ 1. Загальна характеристика правового регулювання банкрутства					
1	Тема 1.1. Загальні положення спецкурсу «Проблеми регулювання банкрутства»	1	2	6	10
2	Тема 1.2. Основні категорії правового регулювання банкрутства	2	2	6	10
3	Тема 1.3. Заходи щодо запобігання банкрутству боржника та позасудові процедури	1	2	6	9
4	Тема 1.4. Учасники у справах про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом	2	2	8	11
	РАЗОМ за розділом 1	6	8	26	40
Розділ 2. Провадження у справах про банкрутство					
5	Тема 2.1. Порушення провадження у справі про банкрутство	2	2	8	12
6	Тема 2.2. Розпорядження майном	1	1	5	7
7	Тема 2.3. Санація	1	1	5	7
8	Тема 2.4. Ліквідація	1	1	5	7

9	Тема 2.5. Мирова угода	1	1	5	7
10	Тема 2.6. Особливості банкрутства окремих категорій суб'єктів підприємницької діяльності	4	2	6	12
11	Тема 2.7. Загальна характеристика права неспроможності зарубіжних країн	2	-	8	10
12	<i>Модульна контрольна робота</i>		1	4	5
	РАЗОМ за розділом 2	12	9	46	67
	<i>Підготовка індивідуального завдання</i>			8	8
	Залік		1	4	5
Всього:		18	18	84	120

РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ ЗА ТЕМАМИ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин			
		лекції	Практичні (семінарські)	СРС	всього
Розділ 1. Загальна характеристика правового регулювання банкрутства					
1	Тема 1.1. Загальні положення спецкурсу «Проблеми регулювання банкрутства»	0,5	-	7,5	8
2	Тема 1.2. Основні категорії правового регулювання банкрутства	0,5	-	7,5	8
3	Тема 1.3. Заходи щодо запобігання банкрутству боржника та позасудові процедури	1	-	8	9
4	Тема 1.4. Учасники у справах про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом	1	-	9	10
	РАЗОМ за розділом 1	3	0	32	35
Розділ 2. Провадження у справах про банкрутство					
5	Тема 2.1. Порушення провадження у справі про банкрутство	1		9	10
6	Тема 2.2. Розпорядження майном	1	0,5	10,5	12
7	Тема 2.3. Санація	1	0,5	10,5	12
8	Тема 2.4. Ліквідація	1	0,5	10,5	12
9	Тема 2.5. Мирова угода	1	0,5	10,5	12
10	Тема 2.6. Особливості банкрутства окремих категорій суб'єктів підприємницької діяльності	1,5		7,5	9
11	Тема 2.7. Загальна характеристика права неспроможності зарубіжних країн	0,5	-	9,5	10
	РАЗОМ за розділом 2	7	2	68	77
	Підготовка індивідуального завдання			8	8
Всього:		10	2	108	120

V. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчального матеріалу за темами

Розділ 1. Загальна характеристика правового регулювання банкрутства

Тема 1.1. Загальні положення спецкурсу «Проблеми регулювання банкрутства»: предмет правового регулювання банкрутства; поняття відносин неспроможності (банкрутства); особливості відносин неспроможності (банкрутства); види відносин неспроможності (банкрутства): майнові – основні, забезпечувальні, реабілітаційні, ліквідаційні та організаційні – самоуправлінські, контролюючі, процедурні; зміст відносин неспроможності (банкрутства); підстави виникнення відносин неспроможності (банкрутства); підстави зміни відносин неспроможності (банкрутства); підстави припинення відносин неспроможності (банкрутства); суміжні та тісно пов'язані з неспроможністю (банкрутством) відносини: господарсько-процесуальні, трудові, відносини щодо попередження неспроможності (банкрутства), відносини щодо ініціювання провадження у справі про банкрутство; місце права неспроможності (банкрутства) в системі права; зміст права неспроможності (банкрутства) як підгалузі господарського права; особливості права неспроможності (банкрутства) як підгалузі господарського права; співвідношення права неспроможності (банкрутства) з іншими галузями права: цивільним, адміністративним, фінансовим, трудовим, господарським, господарським процесуальним правом та виконавчим провадженням; система спецкурсу «Проблеми регулювання банкрутства», принципи правового регулювання банкрутства: принцип законності; принцип об'єктивної істини; принцип всеохоплюючої компетенції господарського суду; принцип гласності; принцип пріоритету Закону про банкрутство перед іншими нормативними актами, принцип загальності (справедливості), принцип збереження господарюючого суб'єкта, принцип ліквідації майна боржника за неможливості збереження підприємства із метою справедливого та організованого погашення вимог кредиторів, принцип державного регулювання відносин неспроможності; методи правового регулювання банкрутства: метод автономних рішень, метод владних приписів, метод координації та метод рекомендацій; функції правового регулювання банкрутства; джерела правового регулювання банкрутства; особливості правових норм, що регулюють відносини неспроможності (банкрутства); тенденції розвитку законодавства, що регулює провадження у справах про банкрутство, підвідомчість та підсудність справ про банкрутство.

Тема 1.2. Основні категорії правового регулювання банкрутства: історія розвитку правового регулювання банкрутства (конкурсний процес Стародавнього Риму; середньовічний конкурсний процес; конкурсний процес XVIII-XIX віку; конкурсний процес в царській Росії; законодавство про неспроможність в епоху СРСР; розвиток законодавства про банкрутство в Україні); поняття неспроможності, неоплатності, неплатоспроможності,

банкрутства; ознаки неплатоспроможності: характер грошових зобов'язань, базовий розмір грошових вимог, безспірність вимог, строк несплати, наявність виконавчого провадження; ознаки банкрутства суб'єктів підприємницької діяльності: неоплачені грошові зобов'язання, незадовільний результат реабілітаційних процедур, недостатність майнових активів; співвідношення неплатоспроможності та банкрутства; складові мораторію на задоволення вимог кредиторів, порядок та умови його дії; умови та порядок спростування майнових дій (угод) боржника в процедурі банкрутства; загальна характеристика судових процедур банкрутства; припинення провадження у справі про банкрутство.

Тема 1.3. Заходи щодо запобігання банкрутству боржника та позасудові процедури: поняття заходів щодо запобігання банкрутства боржника та позасудових процедур; фінансова допомога, яка надається боржнику; досудова санація; особливості проведення досудової санації державних підприємств; порядок проведення досудової санації господарських товариств, у статутних капіталах яких державна частка перевищує 25 відсотків.

Тема 1.4. Учасники у справах про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: правове положення боржника (суб'єкта банкрутства); правове положення кредиторів; правовий статус арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора); значення інвестора в процедурі банкрутства; правовий статус власника майна боржника; державний орган з питань банкрутства; орган місцевого самоврядування; трудовий колектив підприємства – банкрута; роль господарського суду в провадженні у справі про банкрутство.

Розділ 2. Провадження у справах про банкрутство

Тема 2.1. Порухення провадження у справі про банкрутство: підстави порушення провадження у справі про банкрутство; вимоги, що ставляться до заяви ініціюючого кредитора; вимоги, що ставляться до заяви боржника; вимоги, що ставляться до заяви ініціюючого кредитора; прийняття або відмова у прийнятті заяви про порушення справи про банкрутство; повернення заяви про порушення справи про банкрутство; відкликання заяви про порушення справи про банкрутство; особливості порушення провадження у справі про банкрутство окремих категорій боржників.

Тема 2.2. Розпорядження майном: відкриття процедури розпорядження майном; наслідки введення процедури розпорядження майном; забезпечення вимог кредиторів; повноваження розпорядника майна; підготовче засідання господарського суду у справі про банкрутство; порядок виявлення кредиторів боржника та осіб, які виявляють бажання взяти участь у санації боржника; розгляд заяв конкурсних кредиторів розпорядником майна боржника;

складання та зміст реєстру вимог кредиторів; попереднє засідання господарського суду у справі про банкрутство; проведення зборів кредиторів і утворення комітету кредиторів, його повноваження; підсумкове засідання господарського суду у справі про банкрутство.

Тема 2.3. Санація: відкриття процедури санації; наслідки введення процедури санації; призначення керуючого санацією та його повноваження; заходи щодо відновлення платоспроможності боржника; умови, складові та порядок затвердження плану санації боржника; продаж майна боржника як цілісного майнового комплексу; продаж в процедурі санації частини майна боржника; звіт керуючого санацією; закінчення процедури санації.

Тема 2.4. Ліквідація: відкриття процедури ліквідації; наслідки визнання боржника банкрутом; функції господарського суду у ліквідаційній процедурі; повноваження ліквідатора та членів ліквідаційної комісії; формування ліквідаційної маси боржника; оцінка майна банкрута; реалізація майна боржника; черговість та порядок задоволення вимог кредиторів боржника; звіт ліквідатора; звільнення працівників боржника; закінчення процедури ліквідації.

Тема 2.5. Мирова угода: поняття мирової угоди та строк її укладання; умови укладення мирової угоди; порядок укладення мирової угоди та набрання нею чинності; затвердження мирової угоди господарським судом; правові наслідки розірвання мирової угоди; визнання мирової угоди недійсною.

Тема 2.6. Особливості банкрутства окремих категорій суб'єктів підприємницької діяльності: особливості банкрутства містоутворюючих підприємств; особливості банкрутства особливо небезпечних підприємств; особливості банкрутства сільськогосподарських підприємств; особливості банкрутства фермерського господарства; особливості банкрутства страховиків; особливості банкрутства професійних учасників ринку цінних паперів; особливості банкрутства емітента чи управителя іпотечних сертифікатів, управителя фонду фінансування будівництва чи управителя фонду операцій з нерухомістю; особливості банкрутства суб'єкта підприємницької діяльності – громадянина; особливості застосування процедури банкрутства до боржника, що ліквідується власником; особливості банкрутства відсутнього боржника.

Тема 2.7. Загальна характеристика права неспроможності зарубіжних країн: світові системи банкрутства; джерела правового регулювання; суб'єкти неспроможності – боржники; умови відкриття конкурсного провадження (порушення справи про неспроможність (банкрутство); процедури попередження конкурсного (ліквідаційного) провадження (санація та мирова угода); правові наслідки визнання боржника неспроможним (банкрутом); повноваження органів конкурсного управління; закінчення конкурсного провадження (припинення процедури банкрутства)

Лекційні заняття

Розділ 1. Загальна характеристика правового регулювання банкрутства

Тема 1.1. Загальні положення спецкурсу «Правове регулювання банкрутства»

1. Предмет та система курсу «Правове регулювання банкрутства»
2. Принципи та методи правового регулювання банкрутства
3. Джерела курсу «Правове регулювання банкрутства»
4. Підвідомчість та підсудність справ про банкрутство

Література: базова: 1-8; допоміжна: 1-7,11, 16, 19-23

Конспект лекції

1. Предметом курсу «Правове регулювання банкрутства» є вивчення правових відносин, що виникають у зв'язку з процедурою неплатоспроможності (банкрутства) суб'єктів господарювання та шляхів їх урегулювання. до предмету курсу «Правове регулювання банкрутства» належить вивчення правових та економічних відносин, що виникають у зв'язку з відновленням платоспроможності або банкрутством суб'єктів господарювання.

Право неспроможності — це підгалузь господарського права, яка регулює суспільні відносини, що виникають у зв'язку із неплатоспроможністю господарюючого суб'єкта як наслідок його господарської діяльності, за якого діяльність учасників здійснюється у співвідношенні з владними приписами і диспозитивними засадами із застосуванням до боржника судових реабілітаційних заходів, що мають на меті поновлення його платоспроможності або примусову ліквідацію для повного чи часткового погашення грошових зобов'язань.

2. Під принципами правового регулювання банкрутства слід розуміти закріплені в законодавстві загальні керівні положення, що відображають найважливіші якісні особливості провадження у справі про банкрутство, визначають сутність і призначення всіх судових процедур та правил розгляду спорів.

У науковій літературі існують різні погляди стосовно назви, кількості, класифікації та змісту принципів банкрутства

Б.М. Поляков виділяє такі принципи:

- пріоритет Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» перед іншими нормативними актами;
- загальність;
- збереження господарюючого суб'єкта за можливості відновлення його платоспроможності;
- ліквідація майна боржника за неможливості збереження підприємства з метою справедливого і організованого погашення вимог кредиторів;

- державне регулювання відносин неспроможності

Аналіз юридичної літератури, в якій розглядаються проблеми методів, свідчить про те, що відсутній єдиний підхід щодо їх визначення. Тому, слід виходити із позицій господарського і господарсько-процесуального права і вважати, що методами, які регулюють відносини неспроможності, є:

- метод владних приписів;
- метод автономних рішень;
- метод координації;
- метод рекомендацій.

3. Джерелами курсу є закони України та підзаконні нормативні акти, у яких містяться норми, що регулюють правовідносини у сфері неплатоспроможності та банкрутства, а також порядок здійснення правосуддя в цих відносинах. Необхідно також пам'ятати про існування актів органів судової влади, особливо висновки Верховного Суду України з приводу неоднакового застосування норм матеріального та/або процесуального права.

4. До компетенції господарських судів віднесено розгляд усіх справ про банкрутство, а також справ у спорах з майновими вимогами до боржника, стосовно якого порушено справу про банкрутство, за певними винятками. Зазначені справи відповідно до частини другої статті 4-1 ГПК розглядаються в порядку провадження, передбаченому цим Кодексом, з урахуванням особливостей, встановлених Законами України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом") та "Про банки і банківську діяльність"

Тема 1.2. Основні категорії правового регулювання банкрутства

1. Поняття та ознаки банкрутства
2. Грошове зобов'язання як об'єкт відносин неспроможності
3. Судові процедури

Література: базова: 1-8 допоміжна: 10,11, 14,27

Конспект лекції:

1. У ст. 1 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» вжито два терміни, які пояснюють неплатоспроможність та банкрутство.

Неплатоспроможність — неспроможність суб'єкта підприємницької діяльності виконати після настання встановленого строку грошові зобов'язання перед кредиторами не інакше, як через відновлення його платоспроможності.

Банкрутство — визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність за допомогою процедур санації та мирової угоди і погасити встановлені у порядку, визначеному Законом, грошові вимоги кредиторів не інакше як через застосування ліквідаційної процедури.

Сучасне законодавство про неспроможність містить п'ять ознак неплатоспроможності боржника.

- характер грошових зобов'язань

- базовий розмір грошових вимог спірність вимог
- безспірність вимог
- строк несплати
- наявність виконавчого провадження.

2. Грошове зобов'язання використовується в законі в широкому та вузькому значеннях. У вузькому розумінні – це зобов'язання боржника сплатити кредиторі певну грошову суму відповідно до цивільно-правового договору і за іншими підставами, передбаченими цивільним законодавством.

Грошове зобов'язання (грошова вимога) в широкому розумінні – це саме грошове зобов'язання, а також зобов'язання з виплати заробітної плати і сплати податків та зборів.

3. Судова процедура — це порядок застосування до боржника спеціальних традиційних засобів неспроможності з метою створення необхідних умов для відновлення платоспроможності або ліквідації.

Відповідно до ст. 7 Закону до боржника застосовуються такі судові процедури: розпорядження майном, санація, мирова угода і ліквідація. Кожна із зазначених судових процедур характеризується своїми властивостями, діапазоном запроваджених заходів, очікуваними наслідками, витратами коштів і часу.

Тема 1.3. Заходи щодо запобігання банкрутству боржника та позасудові процедури

1. Заходи щодо запобігання банкрутству боржника
2. Особливості санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство

Література: базова: 1-8; допоміжна: 5,10,27

Конспект лекції:

1. Законом передбачено, що засновники (учасники, акціонери) боржника, власник майна (орган, уповноважений управляти майном) боржника, центральні органи виконавчої влади, органи Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень зобов'язані вживати своєчасних заходів для запобігання банкрутству боржника.

При виникненні ознак банкрутства керівник боржника зобов'язаний надіслати засновникам (учасникам, акціонерам) боржника, власнику майна (органу, уповноваженому управляти майном) боржника відомості щодо наявності ознак банкрутства.

Засновниками (учасниками, акціонерами) боржника, власником майна (органом, уповноваженим управляти майном) боржника, кредиторами боржника, іншими особами в межах заходів щодо запобігання банкрутству боржника може бути надана фінансова допомога в розмірі, достатньому для погашення грошових зобов'язань боржника перед кредиторами, у тому числі зобов'язань щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне та інше соціальне

страхування і відновлення платоспроможності боржника (санація боржника до порушення провадження у справі про банкрутство).

2. Ініціювати процедуру санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство мають право боржник або кредитор. Господарським судам підвідомчі справи за заявами про затвердження планів санації боржника до порушення справи про банкрутство.

Постановою Кабінету Міністрів України від 30 січня 2013 року № 38 затверджено «Порядок погодження умов і порядку проведення санації державних підприємств до порушення провадження у справі про банкрутство за рахунок небюджетних джерел фінансування». Цей Порядок визначає процедуру погодження суб'єктом управління об'єктами державної власності, який здійснює повноваження з управління майном державного підприємства – боржника, умов і порядку проведення санації державних підприємств до порушення провадження у справі про банкрутство за рахунок небюджетних джерел фінансування. Ініціатором проведення санації можуть виступати керівник державного підприємства або його кредитор (кредитори).

Тема 1.4. Учасники у справах про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом

1. Правове положення боржника
2. Правове положення кредиторів
3. Правовий статус арбітражного керуючого
4. Правовий статус інших учасників справи про банкрутство

Література: базова: 1-8; допоміжна: 2, 6, 7-9, 14, 16-18, 24-26

Конспект лекції:

1. Боржник — це основний учасник процедури банкрутства. Від його майнової бази залежить ефективність усього механізму фінансового оздоровлення. Відповідно до ст. 1 Закону боржник — це суб'єкт підприємницької діяльності (юридична особа або фізична особа – підприємець), неспроможний виконати протягом трьох місяців свої грошові зобов'язання після настання встановленого строку їх виконання, які підтверджені судовим рішенням, що набрало законної сили, та постановою про відкриття виконавчого провадження, якщо інше не передбачено Законом. Фізична особа – підприємець є боржником лише за зобов'язаннями, які виникли у неї у зв'язку зі здійсненням підприємницької діяльності. Суб'єкт підприємницької діяльності стає боржником після порушення справи про банкрутство до визнання його банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури. Після відкриття ліквідаційної процедури боржник уже називається банкрутом.

Банкрут — це боржник, неспроможність якого виконати свої грошові зобов'язання встановлена господарським судом.

2. Протилежною боржнику центральною фігурою відносин неплатоспроможності та банкрутства є кредитор (кредитори).

Закон поділяє всіх кредиторів на конкурсних, поточних і забезпечених. Конкурсні кредитори — це юридичні та фізичні особи за вимогами до боржника, які виникли до порушення провадження у справі про банкрутство та вимоги яких не забезпечені заставою майна боржника. До них належать також кредитори, вимоги яких до боржника виникли внаслідок правонаступництва за умов виникнення таких вимог до порушення провадження у справі про банкрутство.

Поточні кредитори — це юридичні та фізичні особи за вимогами до боржника, які виникли після порушення провадження у справі про банкрутство. До визнання боржника банкрутом спори боржника з кредиторами, які мають поточні вимоги до боржника, вирішуються шляхом їх розгляду у позовному провадженні господарським судом, у провадженні якого перебуває справа про банкрутство. Поточні кредитори з вимогами до боржника, які виникли після порушення провадження у справі про банкрутство, можуть пред'явити такі вимоги після прийняття господарським судом постанови про визнання боржника банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури.

Забезпечені кредитори – кредитори, вимоги яких забезпечені заставою майна боржника (майнового поручителя). Ці кредитори зобов'язані подати заяву з грошовими вимогами до боржника під час провадження у справі про банкрутство лише в частині вимог, що є незабезпеченими, або за умови відмови від забезпечення.

3. Арбітражний керуючий - фізична особа, призначена господарським судом у встановленому порядку в справі про банкрутство як розпорядник майна, керуючий санацією або ліквідатор з числа осіб, які отримали відповідне свідоцтво і внесені до Єдиного реєстру арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) України.

Правовий статус арбітражного керуючого визначається такими нормативними актами:

- Ст.4, Розділ VIII Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»
- Наказ Міністерства юстиції України від 14.01.2013 № 93/5 «Про отримання свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора), яким затверджено:
  - Порядок складення кваліфікаційного іспиту особами, які мають намір здійснювати діяльність арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора), шляхом автоматизованого анонімного тестування
  - Порядок видачі свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора)

- Наказ Міністерства юстиції України від 27.12.2012 № 1973/5 «Про затвердження Положення про систему підготовки і перепідготовки осіб, які мають намір здійснювати діяльність арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора), та підвищення кваліфікації і перепідготовки арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів), їх підготовки у справах про банкрутство страхових організацій

- Положення про автоматизовану систему з відбору кандидатів на призначення арбітражного керуючого у справах про банкрутство, затверджено постановою пленуму Вищого господарського суду України від 14.07.2016 № 8

4. Серед інших учасників справи про банкрутство є інвестори, представник працівників боржника, уповноважена особа засновників.

Представник працівників боржника - особа, уповноважена загальними зборами (конференцією), на яких присутні не менш як дві третини штатної чисельності працівників боржника, або відповідним рішенням первинної профспілкової організації боржника (а за наявності кількох первинних організацій - їх спільним рішенням) представляти їх інтереси під час провадження у справі про банкрутство з правом дорадчого голосу.

Уповноважена особа засновників (учасників, акціонерів) боржника - особа, уповноважена загальними зборами учасників (акціонерів), що володіють більш як половиною статутного капіталу боржника, представляти їхні інтереси під час провадження у справі про банкрутство з правом дорадчого голосу;

Законом передбачено спеціальні права та обов'язки всіх учасників процедури неплатоспроможності та банкрутства, які відрізняються в кожній судовій процедурі банкрутства.

Розділ 2. Провадження у справах про банкрутство

Тема 2.1. Порушення провадження у справі про банкрутство

1. Підстави порушення провадження у справі про банкрутство
2. Вимоги, що ставляться до заяви ініціюючого кредитора
3. Вимоги, що ставляться до заяви боржника
4. Прийняття або відмова у прийнятті заяви про порушення справи про банкрутство
5. Повернення заяви про порушення справи про банкрутство

Література: базова: 1-8; допоміжна: 1, 9, 12-14, 17-23.

Конспект лекції

1. Підстави порушення справи про банкрутство передбачені у ч. 9 ст. 6, ч. 3 ст. 10, ч. 3 ст. 85, ч. 2. ст. 90, ч.1 ст. 93, ч. 1 ст. 94 і ч. 1 ст. 95 Закону.

2. Заява кредитора, крім загальних відомостей, які повинна містити заява про порушення справи про банкрутство, повинна містити відомості про розмір вимог кредитора до боржника із зазначенням окремо розміру неустойки (штрафу, пені), яка підлягає сплаті. До заяви кредитора додаються також: копія

виконавчого документа; докази надсилання боржнику копії заяви і доданих до неї документів; до заяви кредитора - органу доходів і зборів чи інших органів, які здійснюють контроль за правильністю та своєчасністю справляння податків і зборів (обов'язкових платежів), страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне та інше соціальне страхування, додаються докази вжиття заходів до отримання відповідної заборгованості у встановленому законодавством порядку.

Заява кредитора може ґрунтуватися на об'єднаній заборгованості боржника за сукупністю його різних зобов'язань перед цим кредитором. Кредитори мають право об'єднати свої вимоги до боржника і звернутися до суду з однією спільною заявою. Така заява підписується всіма кредиторами, які об'єднали свої вимоги до боржника.

3. До заяви боржника, крім загальних вимог, що ставляться до заяв про порушення справи про банкрутство, додаються документи, передбачені ч.3 ст.11 Закону. Боржник подає заяву до господарського суду за наявності майна, достатнього для покриття судових витрат, якщо інше не передбачено Законом

4. У разі відсутності підстав для відмови у прийнятті або для повернення заяви про порушення справи про банкрутство господарський суд приймає заяву до розгляду, про що не пізніше п'яти днів з дня її надходження виносить ухвалу. Ухвала про прийняття заяви про порушення справи про банкрутство надсилається сторонам та відповідному органу або особі, яка здійснює примусове виконання судових рішень, рішень інших органів за місцезнаходженням (місцем проживання) боржника, державному реєстратору за місцезнаходженням (місцем проживання) боржника, органу, уповноваженому управляти державним майном боржника, у статутному капіталі якого частка державної власності перевищує п'ятдесят відсотків, арбітражному керуючому, визначеному автоматизованою системою з числа осіб, внесених до Єдиного реєстру арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) України.

Господарський суд не пізніше п'яти днів з дня надходження заяви про порушення справи про банкрутство відмовляє у її прийнятті, якщо:

- провадження у справі про банкрутство боржника не допускається згідно із законом;
- справа не підсудна даному господарському суду;
- стосовно боржника вже порушено справу про банкрутство;
- юридичну особу - боржника припинено в установленому законодавством порядку;
- до боржника заявлено вимоги, які не є безспірними;
- вимоги кредитора повністю забезпечені заставою майна боржника;
- господарським судом затверджено план санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство;
- з інших підстав, передбачених статтею 62 ГПК.

5. Господарський суд не пізніше п'яти днів з дня надходження до господарського суду заяви про порушення справи про банкрутство повертає її та додані до неї документи без розгляду, якщо:

- заяву підписано особою, яка не має права її підписувати, або особою, посаду якої у заяві не зазначено;
- заява не відповідає змісту вимог, зазначених у цьому Законі;
- не подано доказів щодо сплати судового збору у встановлених порядку та розмірі;
- заявник-кредитор не подав доказів неспроможності боржника виконати свої грошові зобов'язання перед кредиторами в встановленому Законом розмірі, протягом трьох місяців після відкриття виконавчого провадження;
- заявник-кредитор не надав доказів надсилання боржнику копії заяви і доданих до неї документів;
- з інших підстав, передбачених статтею 63 ГПК.

Тема 2.2. Розпорядження майном

1. Відкриття та наслідки введення процедури розпорядження майном
  2. Порядок виявлення кредиторів боржника та складання реєстру вимог кредиторів
  3. Формування представницьких органів кредиторів
  4. Підсумкове засідання господарського суду у справі про банкрутство
- Література:** базова: 1-8; допоміжна: 10,12,13,19-26

Конспект лекції

1. Введення процедури розпорядження майном та наслідки її введення передбачені, насамперед, в статті 22 Закону України «про відновлення платоспроможності боржника та визнання його банкрутом». Під розпорядженням майном розуміється система заходів щодо нагляду та контролю за управлінням і розпорядженням майном боржника з метою забезпечення збереження, ефективного використання майнових активів боржника, проведення аналізу його фінансового становища, а також визначення наступної оптимальної процедури (санації, мирової угоди чи ліквідації) для задоволення в повному обсязі або частково вимог виявлення кредиторів боржника та складання реєстру вимог кредиторів кредиторів. Ця процедура вводиться строком на сто п'ятнадцять календарних днів і може бути продовжена господарським судом за вмотивованим клопотанням розпорядника майна, комітету кредиторів або боржника не більше ніж на два місяці.

2. Порядок виявлення кредиторів боржника та складання реєстру вимог кредиторів встановлений статтею 23 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника та визнання його банкрутом».

3. Протягом десяти днів після винесення ухвали за результатами попереднього засідання господарського суду розпорядник майна письмово повідомляє кредиторів згідно з реєстром вимог кредиторів, уповноважену особу працівників боржника та уповноважену особу засновників (учасників, акціонерів) боржника про місце і час проведення зборів кредиторів та організовує їх проведення. Збори кредиторів у провадженні у справі про банкрутство скликаються арбітражним керуючим за його ініціативою, за ініціативою комітету кредиторів чи інших кредиторів, сума вимог яких становить не менше ніж третину всіх вимог, внесених до реєстру вимог кредиторів, або за ініціативою однієї третини кількості голосів кредиторів. На час дії процедур банкрутства збори кредиторів обирають комітет кредиторів у складі не більше ніж сім осіб. Вибори комітету кредиторів проводяться відкритим голосуванням більшістю голосів присутніх на зборах кредиторів.

4. У підсумковому засіданні суду у процедурі розпорядження майном боржника здійснюється перехід до наступної судової процедури (процедури санації, ліквідації, мирової угоди) або припиняється провадження у справі. У підсумковому засіданні господарський суд за пропозицією розпорядника майна боржника та на підставі рішення зборів кредиторів приймає одне з таких судових рішень:

- ухвалу про введення процедури санації та затвердження плану санації у разі схвалення плану санації боржника зборами кредиторів та погодження його забезпеченими кредиторами в порядку, встановленому Законом;
- ухвалу про введення процедури санації та зобов'язання керуючого санацією підготувати план санації у разі відхилення плану санації боржника зборами кредиторів або неподання його боржником;
- постанову про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури;
- ухвалу про припинення провадження у справі про банкрутство;
- ухвалу про продовження строку процедури розпорядження майном та відкладення підсумкового засідання суду в межах граничного строку, визначеного Законом.

Тема 2.3. Санація

1. Відкриття та наслідки введення процедури санації
2. План санації. Продаж майна боржника як цілісного майнового комплексу
3. Закінчення процедури санації

Література: базова: 1-8; допоміжна: 4,5,7,10,12,13,19-26

Конспект лекції

1. Порядок відкриття та наслідки введення процедури санації насамперед, визначаються, Законом України «Про відновлення

платоспроможності боржника та визнання його банкрутом». Під санацією розуміється система заходів, що здійснюються під час провадження у справі про банкрутство з метою запобігання визнанню боржника банкрутом та його ліквідації, спрямована на оздоровлення фінансово-господарського становища боржника, а також задоволення в повному обсязі або частково вимог кредиторів шляхом реструктуризації підприємства, боргів і активів та/або зміни організаційно-правової та виробничої структури боржника.

2. Вимоги до плану санації та порядок його затвердження визначені статтями 30-31 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника та визнання його банкрутом».

З метою відновлення платоспроможності та задоволення вимог кредиторів боржника план санації може передбачати продаж майна боржника як цілісного майнового комплексу. Під час продажу майна боржника як цілісного майнового комплексу в установленому порядку відчужуються всі види майна, призначеного для здійснення підприємницької діяльності боржника, у тому числі приміщення, споруди, обладнання, інвентар, сировина, продукція, права вимоги, права на знаки (позначення), що індивідуалізують боржника, його продукцію, роботи, послуги (фірмове найменування, знаки для товарів і послуг), інші права, які належать боржнику, за винятком прав і обов'язків, які не можуть бути передані іншим особам. Продаж майна боржника як цілісного майнового комплексу провадиться на аукціоні.

3. За п'ятнадцять днів до закінчення строку проведення процедури санації, визначеного планом санації, а також за наявності підстав для дострокового припинення процедури санації керуючий санацією зобов'язаний надати комітету кредиторів письмовий звіт і повідомити членів комітету кредиторів про час і місце проведення засідання комітету кредиторів. Одночасно із звітом керуючий санацією вносить до комітету кредиторів одну з таких пропозицій про:

- прийняття рішення про дострокове припинення процедури санації у зв'язку з відновленням платоспроможності боржника;
- прийняття рішення щодо припинення процедури санації і укладення мирової угоди;
- звернення до закінчення строку процедури санації, визначеного в плані санації, до господарського суду з клопотанням про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури;
- звернення до господарського суду з клопотанням про продовження процедури санації.

Тема 2.4. Ліквідація

1. Відкриття та наслідки введення процедури ліквідації
2. Формування ліквідаційної маси боржника
3. Реалізація майна боржника. Порядок задоволення вимог кредиторів боржника

4. Закінчення процедури ліквідації

Література: базова: 1-8; допоміжна: 3,7,10,12,13,16,19-26

Конспект лекції:

1. Господарський суд у судовому засіданні за участю сторін приймає постанову про визнання боржника банкрутом і відкриває ліквідаційну процедуру строком на дванадцять місяців. Банкрут - боржник, неспроможність якого виконати свої грошові зобов'язання встановлена господарським судом. Наслідки визнання боржника банкрутом, переходу до процедури ліквідації передбачені в статті 38 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника та визнання його банкрутом».

2. Усі види майнових активів (майно та майнові права) банкрута, які належать йому на праві власності або господарського відання на дату відкриття ліквідаційної процедури та виявлені в ході ліквідаційної процедури, включаються до складу ліквідаційної маси, за винятком об'єктів житлового фонду, в тому числі гуртожитків, дитячих дошкільних закладів та об'єктів комунальної інфраструктури, що належать юридичній особі - банкруту, які передаються в порядку, встановленому законодавством, до комунальної власності відповідних територіальних громад без додаткових умов і фінансуються в установленому порядку.

3. Після проведення інвентаризації та оцінки майна ліквідатор здійснює продаж майна банкрута такими способами:

- проведення аукціону;
- продаж безпосередньо юридичній або фізичній особі.

Черговість задоволення вимог кредиторів визначена статтею 45 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника та визнання його банкрутом»

Тема 2.5. Мирова угода

1. Умови та порядок укладення мирової угоди
2. Затвердження мирової угоди господарським судом
3. Правові наслідки розірвання мирової угоди та визнання її недійсною

Література: базова: 1-8; допоміжна: 2,7,28.

Конспект лекції:

1. Під мировою угодою у справі про банкрутство розуміється домовленість між боржником і кредиторами стосовно відстрочки та/або розстрочки, а також прощення (списання) кредиторами боргів боржника, яка оформляється шляхом укладення угоди між сторонами. Мирова угода може бути укладена на будь-якій стадії провадження у справі про банкрутство. У процедурі розпорядження майном боржника мирову угоду може бути укладено лише після виявлення всіх кредиторів і затвердження господарським судом

реєстру вимог кредиторів. Умови укладання мирової угоди передбачені статтею 78 відповідного Закону.

2. Мирова угода набирає чинності з дня її затвердження господарським судом і є обов'язковою для боржника (банкрута), кредиторів, вимоги яких забезпечені заставою, кредиторів другої та наступних черг. Сторона мирової угоди протягом п'яти днів з дня укладення мирової угоди повинна подати до господарського суду заяву про її затвердження. Господарський суд відмовляє в затвердженні мирової угоди у разі:

- порушення порядку укладення мирової угоди, встановленого Законом;
- якщо умови мирової угоди суперечать законодавству.

Затвердження господарським судом мирової угоди є підставою для припинення провадження у справі про банкрутство.

3. Учасники провадження у справі про банкрутство, а також інші особи, права і законні інтереси яких порушені або можуть бути порушені мировою угодою, мають право оскаржити ухвалу про припинення провадження у справі у зв'язку із затвердженням мирової угоди. За заявою будь-кого із конкурсних кредиторів мирова угода може бути визнана господарським судом недійсною в межах провадження у справі про банкрутство з підстав, передбачених цивільним законодавством. Визнання мирової угоди недійсною чи розірвання мирової угоди є підставою для поновлення провадження у справі про банкрутство, про що господарським судом виноситься ухвала.

Тема 2.6. Особливості банкрутства окремих категорій суб'єктів підприємницької діяльності

1. Особливості банкрутства містоутворюючих та особливо небезпечних підприємств

2. Особливості банкрутства сільськогосподарських підприємств та фермерського господарства

3. Особливості банкрутства страховиків

4. Особливості банкрутства професійних учасників ринку цінних паперів, емітента чи управителя іпотечних сертифікатів, управителя фонду фінансування будівництва чи управителя фонду операцій з нерухомістю

5. Особливості банкрутства суб'єкта підприємницької діяльності – громадянина

6. Особливості застосування процедури банкрутства до боржника, що ліквідується власником

Література: базова: 1-8; допоміжна: 2, 7, 28.

Конспект лекції:

1. Суб'єктами підприємницької діяльності з особливим статусом є містоутворюючі та особливо небезпечні суб'єкти господарювання. Під час розгляду справи про банкрутство містоутворюючого суб'єкта підприємницької діяльності учасником провадження у справі про банкрутство визнається орган

місцевого самоврядування адміністративно-територіальної одиниці, господарським судом можуть бути визнані також центральні органи виконавчої влади. При розгляді справи про банкрутство особливо небезпечного суб'єкта підприємницької діяльності учасниками провадження у справі про банкрутство крім відповідного органу місцевого самоврядування визнаються також центральний орган виконавчої влади, до компетенції якого належить сфера діяльності боржника, та за необхідності державний орган з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, з питань охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки, з питань геології та використання надр. Продаж у справах про банкрутство суб'єкта підприємницької діяльності, що мають суспільну або іншу цінність для територіальної громади, містоутворюючих та особливо небезпечних суб'єктів підприємницької діяльності, здійснюється виключно у складі цілісного майнового комплексу.

2. У разі продажу об'єктів нерухомості, які використовуються для цілей сільськогосподарського виробництва та є власністю сільськогосподарського підприємства, що визнано банкрутом, за інших рівних умов переважне право на придбання зазначених об'єктів належить сільськогосподарським підприємствам і фермерським господарствам, розташованим у даній місцевості. У разі ліквідації сільськогосподарського підприємства у зв'язку з визнанням його банкрутом рішення щодо земельних ділянок, які є власністю такого підприємства, надані йому в постійне чи тимчасове користування, у тому числі на умовах оренди, приймається відповідно до Земельного кодексу України.

Підставою для визнання фермерського господарства банкрутом є його неспроможність задовольнити протягом шести місяців після закінчення відповідного періоду сільськогосподарських робіт вимоги кредиторів за грошовими зобов'язаннями та/або зобов'язання щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне та інше соціальне страхування, повернення невикористаних коштів Фонду соціального страхування України. Нерухоме майно, а також майнові права щодо нерухомого майна, які включаються до складу ліквідаційної маси фермерського господарства, можуть бути продані тільки на аукціоні, обов'язковими умовами якого є збереження цільового призначення сільськогосподарських об'єктів, що продаються.

3. При розгляді справи про банкрутство страховика учасником провадження у справі про банкрутство визнається спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у справах нагляду за страховою діяльністю. Покупцем цілісного майнового комплексу страховика може бути тільки страховик. У справах про банкрутство страховика мирова угода може бути затверджена господарським судом тільки після погашення заборгованості за вимогами кредиторів першої і другої черг, заборгованості за вимогами застрахованих осіб, вигодонабувачів, страхувальників за договорами обов'язкового страхування, а також вимогами, пов'язаними з відшкодуванням

сум компенсаційних виплат і витрат у зв'язку із здійсненням компенсаційних виплат за договорами обов'язкового страхування.

4. Особливості банкрутства професійних учасників ринку цінних паперів, емітента чи управителя іпотечних сертифікатів, управителя фонду фінансування будівництва чи управителя фонду операцій з нерухомістю передбачені статтями 88, 89 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника та визнання його банкрутом»

5. Порядок та особливості банкрутства фізичної особи передбачені статтями 90-92 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника та визнання його банкрутом»

6. Особливості застосування процедури банкрутства до боржника, що ліквідується власником, визначені в статті 95 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника та визнання його банкрутом»

Тема 2.7. Загальна характеристика права неспроможності зарубіжних країн

1. Світові системи банкрутства та джерела правового регулювання
2. Умови відкриття конкурсного провадження (порушення справи про неспроможність (банкрутство))
3. Процедури попередження конкурсного (ліквідаційного) провадження (санація та мирова угода)
4. Правові наслідки визнання боржника неспроможним (банкрутом)

Література: базова: 1-8 ; допоміжна: 11, 22 .

Конспект лекції:

1. Головним джерелом правового регулювання неспроможності був і залишається закон, навіть в країнах прецедентного права. В Англії сучасне законодавство про банкрутство почало формуватися на початку XIX ст. У 1914 р був прийнятий Закон про банкрутства. У 1986 р був прийнятий Закон про неспроможність. Основним джерелом права в справах про банкрутство в США є Кодекс про банкрутство 1978 року.. У ФРН з 1999 р. діє Положення про неспроможність (далі - Положення), об'єднало регламентацію даних відносин, здійснювану раніше Конкурсним статутом 1877 р. і Статутом про мирові угоди 1935 р.

2. Питання про суб'єктів неспроможності (банкрутства) вирішується в різних країнах по-різному. У Німеччині, де діє Положення про неспроможність (Закон про регулювання порядку провадження у справах про неспроможність), введене в 1999 р, провадження у справах про неспроможність може бути порушено щодо будь-яких фізичних і юридичних осіб, а також товариства, який не є юридичною особою .У Франції відповідно до Закону про відновлення підприємств та ліквідації їх майна в судовому порядку 1985 р процедура відновлення може застосовуватися до будь-якого комерсанта, ремісника, а також до будь-якій юридичній особі приватного права. У США процедура

визнання банкрутом може бути порушена відносно фізичних осіб, товариств, корпорацій.

У Німеччині ініціювати конкурсне провадження може як кредитор, так і боржник. Загальною підставою для порушення справи про неспроможність є неплатоспроможність незалежно від строку призупинення платежів і розміру заборгованості. У Франції процедура неспроможності відкривається у разі, якщо боржник за допомогою наявного у нього майна не в змозі виконати грошових зобов'язань й обов'язкових платежів, строк виконання яких уже настав. Тут немає обмеження базового розміру заборгованості, а також строку її виконання. У США провадження у справі про неспроможність починається за клопотанням не менше 12 кредиторів (без забезпечення) у разі заборгованості 5000 доларів. У Англії умовами відкриття процедури неспроможності є неплатоспроможність (несплата за вимогою, що висувається 750 фунтів стерлінгів понад 3 тижні), загроза неплатоспроможності та неоплатність.

3. У Німеччині немає судових процедур. Провадження здійснюється в класичному порядку. В Англії реабілітаційних процедур дві. Перша – це процедура управління, або адміністративного наказу. Друга – це мирова угоди, що може укладатися як у період процедури управління, так і ліквідації. У США реабілітаційна процедура одна – реорганізація.

4. У Німеччині після перевірки вимог кредиторів відповідно до встановленої черговості здійснюється задоволення конкурсних кредиторів. Після остаточного розподілу суд приймає рішення про припинення провадження у справі про неспроможність. У Франції ліквідаційна процедура вводиться за рішенням суду. Якщо виплати кредиторам здійснені ліквідатором і майна в боржника не залишилося, то суд виносить рішення про припинення конкурсного провадження. При цьому керівник і органи управління боржника відновлюються у своїх правах. В Англії ліквідаційна процедура тягне за собою припинення права боржника розпоряджатися власним майном, що належить до складу конкурсної маси.

Практичні заняття та завдання для самостійної роботи для студентів денної форми навчання

Практичні (семінарські) заняття з навчальної дисципліни «Проблеми регулювання банкрутства» для студентів спеціальності “Право” проводяться згідно з навчальним планом Факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Мета практичних (семінарських) занять – засвоїти теоретичні положення навчальної дисципліни, понятійно -категоріальний апарат, виробити у студентів вміння правильно орієнтуватися, застосовувати норми чинного законодавства щодо відносин неспроможності у практичній діяльності, а також складати процесуальні документи, що використовуються у провадженнях про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом.

Для підготовки до практичних (семінарських) занять необхідно використовувати конспекти лекцій, рекомендовану літературу, чинне законодавство з відповідної теми та судову практику.

Розділ 1. Загальна характеристика правового регулювання банкрутства

Заняття 1 має на меті формування у студентів знань щодо основних (базових) категорій навчальної дисципліни «Проблеми регулювання банкрутства», присвячене темі «Загальні положення правового регулювання банкрутства»

Питання для обговорення

1. Причини виникнення відносин неспроможності
2. Предмет правового регулювання банкрутства
3. Принципи правового регулювання банкрутства
4. Методи правового регулювання банкрутства
5. Обґрунтуйте підвідомчість і підсудність справ про банкрутство
6. Джерела правового регулювання банкрутства.

Завдання на СРС:

1. Визначити функції та завдання курсу “Право неспроможності (банкрутства)”
2. Виокремити суміжні та тісно пов’язані з неспроможністю (банкрутством) відносини
3. Охарактеризувати сферу правового регулювання відносин неспроможності (банкрутства)
4. Визначити особливості правових норм, що регулюють відносини неспроможності (банкрутства)
5. Охарактеризувати судову практику та звичаї ділового обороту як джерела регулювання відносин неспроможності (банкрутства)
6. Виписати з Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» 5 імперативних та 5 диспозитивних норм

Література: базова: 1-8; допоміжна: 1-7, 11, 16, 19-23.

Заняття 2 має на меті закріплення у студентів знань щодо основних категорій навчальної дисципліни «Проблеми регулювання банкрутства», місця правового регулювання банкрутства в системі юридичних наук та загальних положень щодо судових та позасудових процедур, що застосовуються при провадженнях у справах про банкрутство, має своєю тематикою «Основні категорії правового регулювання банкрутства»

Питання для обговорення

1. Тенденції розвитку правового регулювання банкрутства: історичний екскурс
2. Зміст та особливості права неспроможності (банкрутства) як підгалузі господарського права

3. Співвідношення права неспроможності (банкрутства) з іншими галузями права
4. Місце права неспроможності (банкрутства) в системі права
5. Поняття та ознаки неплатоспроможності, банкрутства суб'єктів підприємницької діяльності
6. Судові процедури: загальна характеристика

Завдання на СРС:

1. Проаналізувати співвідношення понять неплатоспроможності і банкрутства. Визначити поняття та особливості відносин неспроможності (банкрутства), їх види та зміст.
2. Визначити та проаналізувати галузеву належність відносин неспроможності (банкрутства). Визначити підстави виникнення, зміни та припинення відносин неспроможності (банкрутства)
3. Охарактеризувати особливості штрафних санкцій як об'єкта правового регулювання відносин неспроможності (банкрутства)
4. Визначити правовий режим регулювання обтяжень рухомого майна.

Література: базова: 1-8; допоміжна: 10,11, 14,27

Заняття 3 спрямоване на визначення можливих заходів щодо запобігання банкрутству боржника та формування знань про порядок їх застосування, присвячене темі «Заходи щодо запобігання банкрутству боржника та позасудові процедури»

Питання для обговорення

1. Заходи щодо запобігання банкрутству боржника
2. Особливості санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство

Завдання на СРС:

1. Визначити ознаки банкрутства суб'єкта господарювання, за наявності яких слід вживати заходів із запобігання банкрутству боржника
2. Охарактеризувати організаційно-господарські, управлінські, інвестиційні, технічні, фінансово-економічні і правові заходи як санаційні заходи стосовно боржника. Фінансова допомога боржнику, суб'єкти надання, її розмір, умови надання, повернення.
3. Визначити зміст та ефективність заходів з запобігання банкрутству боржника
4. Визначити поняття та ознаки прихованого, умисного, фіктивного банкрутства

Література: базова: 1-8; допоміжна: 5,10,27

Заняття 4 має на меті засвоєння знань щодо правового статусу учасників у справах про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом та виявлення можливих варіантів їх поведінки у відповідному провадженні, його тематикою виступатиме «Учасники у справах про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»

Питання для обговорення

1. Співвідношення понять «учасники» та «суб'єкти» у справах про банкрутство
2. Правове положення боржника
3. Правове положення кредиторів
4. Правовий статус арбітражного керуючого
5. Значення інвестора в процедурі банкрутства
6. Державний орган з питань банкрутства
7. Орган місцевого самоврядування
8. Трудовий колектив підприємства – банкрута
9. Роль господарського суду в провадженні у справі про банкрутство

Завдання на СРС:

1. Проаналізуйте критерій комерційної діяльності як ознаки віднесення до суб'єктів банкрутства
2. Навести підстави та порядок обмеження правосуб'єктності боржника в процедурі банкрутства
3. Визначити коло суб'єктів, які можуть бути кредиторами у справах про банкрутство, та форми участі кредиторів у процедурах банкрутства боржника
4. Проаналізувати правовий статус помічника арбітражного керуючого та саморегулювальної організації арбітражних керуючих
5. Визначити коло зацікавлених осіб стосовно боржника.
6. Охарактеризувати правовий статус власника майна боржника

Література: базова: 1-8; допоміжна: 2, 6, 7-9, 14, 16-18, 24-26

Розділ 2. Провадження у справах про банкрутство

Заняття 5 спрямоване на засвоєння знань відносно порядку порушення провадження у справах про банкрутство та формування вмінь щодо юридичної оцінки можливостей порушення провадження про відновлення платоспроможності або визнання банкрутом суб'єкта господарювання, присвячене темі «Порушення провадження у справі про банкрутство»

Питання для обговорення

1. Підстави порушення провадження у справі про банкрутство
2. Вимоги, що ставляться до заяви ініціюючого кредитора
3. Вимоги, що ставляться до заяви боржника
4. Прийняття або відмова у прийнятті заяви про порушення справи про банкрутство
5. Повернення заяви про порушення справи про банкрутство
6. Відкликання заяви про порушення справи про банкрутство

Завдання на СРС:

1. Визначити суб'єктів звернення із заявою про порушення справи про банкрутство та випадки обов'язкового звернення боржника до суду із відповідною заявою, відповідальність за ухилення.

2. Проаналізувати відмінні риси ініціювання справи про банкрутство за заявою кредитора та боржника
3. Визначити порядок офіційного оприлюднення оголошення про порушення провадження у справі про банкрутство та спростування майнових дій боржника.
4. Визначити особливості порушення провадження у справі про банкрутство за спрощеними процедурами
5. Підготувати заяву про порушення провадження про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом:
  - від боржника;
  - від кредитора (-ів)
6. Знайти помилки (підстави для відмови у прийнятті заяви) у наданій викладачем заяві з пакетом документів
7. Визначити необхідний перелік додатків до запропонованої викладачем заяви про порушення провадження про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом

Література: базова: 1-8; допоміжна: 1, 9, 12-14, 17-23.

Заняття 6 спрямоване на засвоєння знань щодо порядку здійснення розпорядження майном боржника та проведення санації, а також формування навичок щодо вибору можливих варіантів поведінки учасників відповідного провадження при здійсненні таких судових процедур, як розпорядження майном та санація, його тематикою є «Розпорядження майном. Санація»

Питання для обговорення

1. Відкриття процедури розпорядження майном та наслідки її введення
2. Підготовче засідання господарського суду у справі про банкрутство
3. Порядок виявлення кредиторів боржника та складання реєстру вимог кредиторів
4. Попереднє засідання господарського суду у справі про банкрутство
5. Проведення зборів кредиторів і утворення комітету кредиторів
6. Підсумкове засідання господарського суду у справі про банкрутство

Завдання на СРС:

1. Проаналізувати порядок формування та компетенцію комітету кредиторів.
2. Скласти заяви конкурсних і забезпечених кредиторів з вимогами до боржника.
3. Визначити порядок задоволення вимог поточних кредиторів до боржника.
4. Проаналізувати врахування в реєстрі вимог кредиторів неустойки (штрафу, пені)
5. Визначити права, обов'язки та відповідальність розпорядника майном та керуючого санацією.

6. Проаналізувати можливі заходи з відновлення платоспроможності боржника.

Література: базова: 1-8; допоміжна: 4,5,7,10,12,13,19-26

Заняття 7 має на меті засвоєння знань щодо порядку здійснення ліквідаційної процедури, укладання мирової угоди та вимог до її змісту у провадженні про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом, а також формування навичок щодо вибору можливих варіантів поведінки учасників відповідного провадження при здійсненні цих судових процедур, присвячене темі «Ліквідація. Мирова угода.»

Питання для обговорення

1. Відкриття процедури ліквідації та наслідки визнання боржника банкрутом
2. Формування ліквідаційної маси боржника. Реалізація майна боржника
3. Порядок та черговість задоволення вимог кредиторів боржника
4. Звіт ліквідатора. Закінчення процедури ліквідації
5. Поняття та умови мирової угоди
6. Порядок укладення мирової угоди
7. Затвердження мирової угоди господарським судом
8. Правові наслідки розірвання мирової угоди. Визнання мирової угоди недійсною

Завдання на СРС:

1. Продаж майна в провадженні у справі про банкрутство. Проведення аукціону (суб'єкти, договір про проведення, особливості укладення договору на аукціоні, строк, час і порядок проведення, визначення результатів). Скасування аукціону. Повторний аукціон. Особливості проведення аукціону з можливістю зниження початкової ціни. Електронні торги.
2. Повернення гарантійних внесків, сплаченої ціни та стягнення штрафу. Порядок сплати ціни. Відповідальність учасників аукціону.
3. Скласти проект мирової угоди, виходячи з запропонованого викладачем ситуаційного завдання. Яка правова природа мирової угоди у справах про неспроможність?
4. Яке законодавство містить додаткові випадки визнання недійсними правочинів (угод), укладених боржником? Які наслідки невиконання мирової угоди ?
5. Наведіть приклади судової практики щодо укладення та визнання недійсними мирових угод.
6. Чи є визнання мирової угоди недійсною підставою для поновлення провадження справи про банкрутство?
7. Чи наділений господарський суд повноваженнями щодо надання оцінки відповідності угод, укладених боржником, вимогам цивільного

законодавства при розгляді справ про банкрутство? Які функції господарського суду в ліквідаційній процедурі?

8. Визначте правовий статус ліквідатора

Література: базова: 1-8; допоміжна: 2, 3, 7, 3, 7, 10, 12, 13, 16, 19-26., 28

Заняття 8 спрямоване на засвоєння студентами особливостей банкрутства окремих категорій суб'єктів підприємницької діяльності, формування знань щодо здійснення провадження відносно таких суб'єктів, має своєю темою «Особливості банкрутства окремих категорій суб'єктів підприємницької діяльності»

Питання для обговорення

1. Особливості банкрутства містоутворюючих підприємств
2. Особливості банкрутства особливо небезпечних підприємств
3. Особливості банкрутства сільськогосподарських підприємств
4. Особливості банкрутства страховиків
5. Особливості банкрутства професійних учасників ринку цінних паперів
6. Особливості банкрутства емітента чи управителя іпотечних сертифікатів, управителя фонду фінансування будівництва чи управителя фонду операцій з нерухомістю
7. Особливості банкрутства суб'єкта підприємницької діяльності – громадянина
8. Особливості застосування процедури банкрутства до боржника, що ліквідується власником

Завдання на СРС:

1. Особливості банкрутства фермерського господарства
2. Особливості банкрутства державних підприємств і підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує 50 %.
3. Процедури банкрутства, пов'язані з іноземною процедурою банкрутства.
4. Особливості відкриття справи щодо неплатоспроможності банку. Підстави та особливості процедури ліквідації банку.
5. Скласти порівняльну таблицю процедур банкрутства різних суб'єктів господарювання, які мають особливості

Література: базова: 1-8; допоміжна: 2, 7, 28.

Завдання на СРС з теми 2.7. «Загальна характеристика права неспроможності зарубіжних країн»

1. Правовий статус суб'єктів неспроможності – боржників в інших країнах
2. Повноваження органів конкурсного управління в інших країнах
3. Закінчення конкурсного провадження (припинення процедури банкрутства) в інших країнах
4. Підготуватися до модульної контрольної роботи

5. Підготуватися до складання заліку

Література: базова:1-8, допоміжна:11,22.

Заняття 9 передбачає проведення модульної контрольної роботи та заліку

Практичні заняття та завдання для самостійної роботи для студентів заочної форми навчання

Заняття 1 спрямоване на засвоєння знань щодо порядку здійснення судових процедур під час провадження у справах про банкрутство (розпорядження майном боржника, проведення санації, ліквідація, укладання мирової угоди), а також формування навичок щодо вибору можливих варіантів поведінки учасників відповідного провадження при здійсненні таких судових процедур, охоплює теми 2.2. Розпорядження майном, 2.3. Санація, 2.4. Ліквідація, 2.5. Мирова угода

Питання для обговорення

1. Відкриття процедури розпорядження майном та наслідки її введення
2. Підготовче засідання господарського суду у справі про банкрутство
3. Порядок виявлення кредиторів боржника та складання реєстру вимог кредиторів
4. Попереднє засідання господарського суду у справі про банкрутство
5. Проведення зборів кредиторів і утворення комітету кредиторів
6. Підсумкове засідання господарського суду у справі про банкрутство
7. Відкриття процедури санації та наслідки її введення
8. План санації боржника: порядок складання, основні вимоги та затвердження
9. Продаж майна боржника як цілісного майнового комплексу. Продаж в процедурі санації частини майна боржника
10. Звіт керуючого санацією. Закінчення процедури санації
11. Відкриття процедури ліквідації та наслідки визнання боржника банкрутом. Формування ліквідаційної маси боржника. Реалізація майна боржника
12. Порядок та черговість задоволення вимог кредиторів боржника
13. Звіт ліквідатора. Закінчення процедури ліквідації
14. Поняття та умови мирової угоди. Порядок укладення мирової угоди. Затвердження мирової угоди господарським судом
15. Правові наслідки розірвання мирової угоди. Визнання мирової угоди недійсною

Література: базова:1-8; допоміжна: 2-5,7,10,12,13,16,19-26,28

Завдання на СРС:

1. Скласти заяви конкурсних і забезпечених кредиторів з вимогами до боржника.
2. Визначити порядок задоволення вимог поточних кредиторів до боржника.
3. Проаналізувати врахування в реєстрі вимог кредиторів неустойки (штрафу, пені)
4. Обґрунтувати можливість продажу майна боржника як цілісного майнового комплексу.
5. Визначити можливі наслідки розгляду звіту керуючого санацією комітетом кредиторів, судом.
6. Підсумувати результати проведення процедури санації та затвердження звіту керуючого санацією.
7. Продаж майна в провадженні у справі про банкрутство. Проведення аукціону (суб'єкти, договір про проведення, особливості укладення договору на аукціоні, строк, час і порядок проведення, визначення результатів). Скасування аукціону.
8. Повторний аукціон. Особливості проведення аукціону з можливістю зниження початкової ціни. Електронні торги.
9. Повернення гарантійних внесків, сплаченої ціни та стягнення штрафу. Порядок сплати ціни. Відповідальність учасників аукціону.
10. Скласти проект мирової угоди, виходячи з запропонованого викладачем ситуаційного завдання
11. Яке законодавство містить додаткові випадки визнання недійсними правочинів (угод), укладених боржником?
12. Наведіть приклади судової практики щодо укладення та визнання недійсними мирових угод.
13. Чи є визнання мирової угоди недійсною підставою для поновлення провадження справи про банкрутство?
14. Чи наділений господарський суд повноваженнями щодо надання оцінки відповідності угод, укладених боржником, вимогам цивільного законодавства при розгляді справ про банкрутство.

**Завдання на самостійну роботу з тем, за якими не заплановані
практичні заняття у заочної форми навчання:**

Тема 1.1. Загальні положення спецкурсу «Проблеми регулювання банкрутства»

Завдання на СРС:

1. Визначити функції та завдання курсу “Право неспроможності (банкрутства)”
2. Виокремити суміжні та тісно пов'язані з неспроможністю (банкрутством) відносини
3. Охарактеризувати сферу правового регулювання відносин неспроможності (банкрутства)

4. Визначити особливості правових норм, що регулюють відносини неспроможності (банкрутства)

5. Охарактеризувати судову практику та звичаї ділового обороту як джерела регулювання відносин неспроможності (банкрутства)

6. Виписати з Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» 5 імперативних та 5 диспозитивних норм

Література: базова: 1-8; допоміжна: 1-7, 11, 16, 19-23.

Тема 1.2. Основні категорії правового регулювання банкрутства

Завдання на СРС:

1. Визначити поняття та ознаки прихованого, умисного, фіктивного банкрутства

Тема 1.3. Заходи щодо запобігання банкрутству боржника та позасудові процедури

Завдання на СРС:

1. Визначити ознаки банкрутства суб'єкта господарювання, за наявності яких слід вживати заходів із запобігання банкрутству боржника

2. Охарактеризувати організаційно-господарські, управлінські, інвестиційні, технічні, фінансово-економічні і правові заходи як санаційні заходи стосовно боржника. Фінансова допомога боржнику, суб'єкти надання, її розмір, умови надання, повернення.

3. Визначити зміст та ефективність заходів з запобігання банкрутству боржника

Література: базова: 1-8; допоміжна: 5,10,27

Тема 1.4. Учасники у справах про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом

Завдання на СРС:

1. Проаналізуйте критерій комерційної діяльності як ознаки віднесення до суб'єктів банкрутства

2. Навести підстави та порядок обмеження правосуб'єктності боржника в процедурі банкрутства

3. Визначити коло суб'єктів, які можуть бути кредиторами у справах про банкрутство, та форми участі кредиторів у процедурах банкрутства боржника

4. Проаналізувати правовий статус помічника арбітражного керуючого та саморегулювальної організації арбітражних керуючих

5. Визначити коло зацікавлених осіб стосовно боржника.

6. Охарактеризувати правовий статус власника майна боржника

Література: базова: 1-8; допоміжна: 2, 6, 7-9,14, 16-18, 24-26

Розділ 2. Провадження у справах про банкрутство

Тема 2.1. Порушення провадження у справі про банкрутство

Завдання на СРС:

1. Визначити суб'єктів звернення із заявою про порушення справи про банкрутство та випадки обов'язкового звернення боржника до суду із відповідною заявою, відповідальність за ухилення.
2. Проаналізувати відмінні риси ініціювання справи про банкрутство за заявою кредитора та боржника
3. Визначити порядок офіційного оприлюднення оголошення про порушення провадження у справі про банкрутство та спростування майнових дій боржника.
4. Визначити особливості порушення провадження у справі про банкрутство за спрощеними процедурами
5. Підготувати заяву про порушення провадження про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом:
  - від боржника;
  - від кредитора (-ів)
6. Знайти помилки (підстави для відмови у прийнятті заяви) у наданій викладачем заяві з пакетом документів
7. Визначити необхідний перелік додатків до запропонованої викладачем заяви про порушення провадження про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом

Література: базова: 1-8; допоміжна: 1, 9, 12-14, 17-23.

Тема 2.6. Особливості банкрутства окремих категорій суб'єктів підприємницької діяльності

Завдання на СРС:

1. Особливості банкрутства фермерського господарства
2. Особливості банкрутства державних підприємств і підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує 50 %.
3. Процедури банкрутства, пов'язані з іноземною процедурою банкрутства.
4. Особливості відкриття справи щодо неплатоспроможності банку. Підстави та особливості процедури ліквідації банку.
5. Скласти порівняльну таблицю процедур банкрутства різних суб'єктів господарювання, які мають особливості

Література: базова: 1-8; допоміжна: 2, 7, 28.

Тема 2.7. Загальна характеристика права неспроможності зарубіжних країн

Завдання на СРС:

6. Правовий статус суб'єктів неспроможності – боржників в інших країнах
7. Повноваження органів конкурсного управління в інших країнах
8. Закінчення конкурсного провадження (припинення процедури банкрутства) в інших країнах

Література: базова:1-8, допоміжна:11,22.

VI. Самостійна робота

Самостійна робота студента денної форми навчання передбачає самостійне, на основі рекомендованої навчальної та наукової літератури, опрацювання та засвоєння окремих положень дисципліни. Завдання на самостійну роботу в межах кожної теми наведені в межах практичних занять та завдань для самостійної роботи. Згідно з розподілом навчального часу на вивчення дисципліни не передбачено окремих тем для самостійного опрацювання студентами. Перевірка рівня засвоєння матеріалу таких тем проводиться в процесі обговорення питань із логічно споріднених тем дисципліни на аудиторних заняттях.

На самостійне опрацювання студентами заочної форми навчання виносяться окремі питання змісту навчального матеріалу, неопрацьованого на лекціях і практичному занятті, виконання домашньої контрольної роботи.

VII. Індивідуальні завдання

У процесі вивчення тем навчальної дисципліни з метою поглибленого вивчення та аналізу окремих проблем, студентам денної форми навчання пропонується опрацювання деяких питань у формі підготовки рефератів. Теми можливих рефератів оголошуються під час аудиторних занять та готуються за бажанням студента.

При роботі над підготовкою реферату, студент вирішує два основні завдання:

- а) більш глибоко та повно вивчає визначену правову проблему;
- б) набуває навичок щодо:
  - аналізу законодавства та наукових розробок із запропонованої теми, та їх узагальнення;
  - вміння критично ставитися до тієї чи іншої точки зору та можливостей висловлення власної точки зору;
  - можливостей виявлення прогалин у законодавстві та визначення шляхів їх вирішення;
  - аналізу існуючої судової практики.

Перед тим як розпочати підбирати літературу, студент повинен мати загальне уявлення щодо змісту теми. Для цього необхідно поновити у пам'яті матеріал, якщо він вже вивчався (лекції, семінари, консультації). Якщо тема ще не вивчалася – отримати консультацію у викладача.

Підготовлений студентом реферат повинен включати існуючі наукові точки зору, огляд чинного законодавства, аналіз судової практики та власний погляд щодо шляхів вирішення існуючого питання в сфері правового регулювання корпоративних правовідносин та/або врахування зроблених висновків в подальшому.

Робота повинна бути правильно оформлена: мати титульний аркуш, безпосередньо текст реферату (максимум 20 сторінок), на останніх сторінках необхідно навести список використаних джерел. Приблизна тематика рефератів наводиться у додатку 1.

Опрацьовуючи навчальний матеріал дисципліни «Корпоративне право», студенти заочної форми навчання виконують індивідуальне завдання – домашню контрольну роботу (ДКР).

Метою виконання ДКР є засвоєння понятійного апарату навчальної дисципліни, формування вмінь логічного та послідовного викладення теоретичного матеріалу з дисципліни; аргументування власної правової позиції; застосовування положень чинного законодавства при вирішенні ситуаційних задач.

Виконання ДКР розвиває навички самостійної роботи з навчальною та науковою літературою, сприяє формуванню вміння використовувати знання для вирішення відповідних практичних завдань.

Терміни видачі, виконання і здачі ДКР визначаються графіком, що розробляється випусковою кафедрою на кожний семестр. Варіанти ДКР наводяться у додатку 2.

VIII. Контрольні роботи

Метою проведення модульної контрольної роботи є виявлення рівня засвоєних знань та опанування навчальної дисципліни. Після вивчення кредитного модуля студенти виконують контрольну (модульну) роботу, яка складається з теоретичних питань, що виносяться на залік (наводяться в додатку 3) та тестових завдань (орієнтовні тестові завдання наводяться в додатку 4).

IX. Методичні рекомендації

Навчальна дисципліна «Проблеми регулювання банкрутства» передбачає проведення таких занять, як лекційні та практичні (семінарські), самостійну роботу студентів та підсумковий контроль.

Вивчення навчальної дисципліни «Проблеми регулювання банкрутства» доцільно розпочати з засвоєння понятійно-категоріального апарату, який буде використовуватися протягом всього курсу.

Під час лекційних занять доцільним є висвітлення дискусійних та колізійних питань, що виникають у провадженнях у справах про банкрутство, в межах кожної, визначеної тематичним планом, теми. Відносно питань, які чітко врегульовані законодавством, на лекційних заняттях необхідно зазначити перелік нормативно-правових актів, які чітко здійснюють таке регулювання та залишити на самостійне опрацювання. При викладенні лекційного матеріалу доцільно наочно зображувати матеріал шляхом використання мультимедійного проектора або за допомогою певних схем, що зображуються на дошці.

Практичні (семінарські) заняття передбачають необхідність засвоєння теоретичних положень навчальної дисципліни, понятійно –категоріального

апарату, формування у студентів вміння правильно орієнтуватися та застосовувати норми чинного законодавства щодо відносин неспроможності у практичній діяльності, поглиблення відповідних знань та навичок. Під час проведення практичного (семінарського) заняття має закріплюватися лекційний матеріал шляхом обговорення його у формі дискусії або розв'язання певних ситуаційних завдань.

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом і виконується в позааудиторний час. Навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, регламентується робочим навчальним планом.

Зміст самостійної роботи студента визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями викладача.

Самостійну роботу можна умовно поділити на два різновиди: на частину, яка органічно пов'язана з аудиторними заняттями, і на частину, що виконується за ініціативою студентів.

Навчальний матеріал, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни, для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять.

Під час самостійної роботи, при підготовці до практичних занять та при виконанні індивідуальних завдань необхідно використовувати рекомендовану літературу та нормативно-правові акти з відповідної теми, а у випадках, рекомендованих викладачем, і судову практику. При цьому слід використовувати законодавство, чинне на момент виконання завдання (на час підготовки до заняття). При використанні нормативно-правових актів слід застосовувати їх останні редакції. Для використання останньої редакції доцільно використовувати відповідні аналітичні інформаційно-правові системи або вільно доступні ресурси мережі Інтернет на сайтах <http://rada.gov.ua/>, <http://nau.kiev.ua/> та інших. Із судовою практикою при необхідності можна ознайомитися в Єдиному реєстрі судових рішень в мережі Інтернет на сайті <http://reyestr.court.gov.ua/>.

Враховуючи здійснений розподіл навчального часу за лекційними, практичними заняттями та самостійною роботою, доцільно розробити методичні вказівки щодо вивчення кожної теми дисципліни за кредитним модулем. Слід врахувати необхідність набуття студентами навичок щодо складання процесуальних документів у провадженнях у справах про банкрутство.

Х. Засоби діагностики успішності навчання

Форми контролю навчальних здобутків студентів денної форми навчання за темами становлять усні відповіді, відповіді на тестові завдання, розв'язання ситуаційних завдань, підготовка реферату. Студентами виконується також модульна контрольна робота. У разі не набрання необхідної кількості балів студент складає залік, виконуючи залікову роботу. Рейтингова система

оцінювання студентів денної форми навчання наводиться в додатку до робочої програми денної форми навчання.

Форми контролю навчальних здобутків студентів заочної форми навчання за темами становлять виконання завдань під час самостійної роботи, виконання домашньої контрольної роботи. Студентами виконується також залікова робота, яка складається з теоретичних питань, що виносяться на залік та виконання тестових завдань.

XI. Рекомендована література

Базова:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.96 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
3. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.91 № 1798-XII ВР (в редакції від 03.10.2017) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/1798-12>
4. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом 14.05.92 № 2343-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>
5. Про Закон України “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом” : інформаційний лист Вищого господарського суду України (у редакції Закону України від 22.12.2011 № 4212-VI) від 28.03.2013 № 01-06/606/2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/v_606600-13
6. Про судову практику в справах про банкрутство : постанова Пленуму Верховного Суду України від 18.12.2009 № 15 [Електронний ресурс]. –Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v0015700-09>.
7. Науково-практичний коментар Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» [текст] /Д. В. Журавльов, С. В. Петков, Ю. В. Скаун та ін. – К. : «Центр учбової літератури», 2017. – 352 с.
8. Козирєва В.П., Сопілко І.М., Гаврилішин А.П, Правове регулювання банкрутства: навчальний посібник/В.П. Козирєва, І.М. Сопілко, А.П. Гаврилішин .-Київ: НАУ, 2014 .-476 с.-

Допоміжна:

1. Про судовий збір: Закон України від 08.07.2011 № 3674-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3674-17>.

2. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 № 2121-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.

3. Про введення мораторію на примусову реалізацію майна: Закон України від 29 листопада 2001 року № 2864-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/>

4. Про затвердження Порядку відчуження у процедурі санації майна боржника шляхом заміщення активів : постанова Кабінету Міністрів України від 01.04.2013 № 244 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/244-2013-%D0%BF>.

5. Про затвердження Порядку погодження умов і проведення санації державних підприємств до порушення провадження у справі про банкрутство за рахунок небюджетних джерел фінансування : постанова Кабінету Міністрів України від 30.01.2013 № 38 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/38-2013-%D0%BF>.

6. Про затвердження Порядку контролю за діяльністю арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) : наказ Міністерства юстиції України від 27.06.2013 № 1284/5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1113-13/paran2#n2>.

7. Про затвердження Порядку організації проведення аукціонів у провадженні у справах про банкрутство та вимог до їх організаторів стосовно майна державних підприємств та підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує п'ятдесят відсотків : наказ Міністерства юстиції України від 01.10.2012 № 1446/5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1675-12>.

8. Про отримання свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) : наказ Міністерства юстиції України від 14.01.2013 № 93/5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0116-13>.

9. Про затвердження нової редакції Положення про автоматизовану систему з відбору кандидатів на призначення арбітражного керуючого у справах про банкрутство : постанова пленуму Вищого господарського суду України від 14.07.2016 №8 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0008600-16>

10. Бірюков О. Інститут банкрутства в системі права Європейського Союзу/О. Бірюков//Юридична Україна.-К.-2011.-1.-С. 43-46.

11. Бірюков О. Універсальність і територіальність процедур банкрутства у праві Європейського Союзу/О. Бірюков//Право України.-2011.-8.-С. 245-251.

12. Бобкова А. Г. Правове регулювання відносин у процедурі банкрутства: навчальний посібник / А. Г. Бобкова, З. Ф. Таткова. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 152 с.

13. Гетманцев Д.О. До питання про впровадження в податковому обліку погашення кредиторських вимог у процедурі банкрутства/Д.О. Гетманцев//Часопис Київського університету права.-К.:Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького.-2013.-1.-С. 108-110.

14. Грек Б., Грек Г. Декриміналізація законодавства у сфері банкрутства та її наслідки/Борис Грек, Гліб Грек//Юридична Україна.-К.:Юрінком Інтер.-2013.-2.-С. 94-100.

15. Гриняк Б.П.Правова природа мирової угоди в процедурі банкрутства/Б.П. Гриняк//Актуальні питання цивільного та господарського права.-Харків.-2011.-1.-С. 36-42

16. Кочанова П.В. Вдосконалення законодавства у сфері регулювання змісту трудових правовідносин у разі банкрутства та ліквідації підприємства/Поліна Кочанова//Публічне право.-2014.-№ 1.-С. 159-164.

17. Латинін О. Загальна характеристика способів захисту прав кредиторів у відносинах неспроможності (банкрутства)/О. Латинін//Підприємництво, господарство і право.-К.:Ін Юре.-2012.-5.-С. 33-36

18. Латинін О. Характеристика окремих заходів, які попереджують порушення прав кредиторів у відносинах неспроможності (банкрутства)/О. Латинін//Юридична Україна.-К.:Юрінком Інтер.-2012.-6.-С. 67-72.

19. Онисько С. М. Фінансова санація та банкрутство підприємств: підручник /С. М. Онисько. – Л. : Магнолія плюс ; видавець СПД Піча В. М., 2006. –265 с.

20. Поляков Б. М. Право неспроможності (банкрутства) в Україні : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Б. М. Поляков. – К. : Ін Юре, 2011. – 560 с

21. Правове регулювання банкрутства : підручник / за ред. Л. С. Сміяна. –К. : КНТ, 2009. – 464 с.

22. Практика розгляду справ про банкрутство / [упоряд. Б. М. Поляков]. –К. : Юридична практика, 2006. – 336 с.

23. Руснак Ю. І. Законодавство і узагальнення судової практики з питань банкрутства : збірник офіційних текстів законів за станом на 26.03.2012 / Ю. І. Руснак. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 420 с.

24. Твердохліб Ю. Правова природа арбітражного управління підприємством у процедурі банкрутства/Ю. Твердохліб//Право України.-2013.-1/2.-С. 418-426.

25. Твердохліб Ю. Суб'єкти здійснення контролю у сфері арбітражного управління у процедурі банкрутства/Ю. Твердохліб//Право України.-2014.-2.-С. 307-307.

26. Твердохліб Ю.В. Правове регулювання дисциплінарної та цивільно-правової відповідальності у сфері арбітражного управління підприємством у процедурі банкрутства в Україні/Ю.В. Твердохліб//Часопис Київського університету права.-К.:Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького.-2014.-2.-С. 216-218.

27. Фінансова санація та банкрутство підприємств : навч. посібник для студентів ВНЗів / [Л. О. Омелянович](#), [К. В. Єрмілова](#), [І. В. Колєно](#), [О. Я.](#)

Костишина, С. В. Чимирис; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського; За заг. ред. Л.О. Омелянович.– Донецьк : ДонНУЕТ, 2011.– 198 с.

28. Чернадчук В. Д. Правове регулювання неплатоспроможності банків : навчальний посібник / В. Д. Чернадчук. – Суми : Університетська книга, 2007. – 280

Інформаційні ресурси:

1. <http://rada.gov.ua/>
2. <http://nau.kiev.ua/>
3. <http://reyestr.court.gov.ua/>
4. <http://vgsu.arbitr.gov.ua/>
5. <http://nbuv.gov.ua/>

Додаток 1

Орієнтовні теми рефератів:

1. Конкурсний процес Стародавнього Риму
2. Середньовічний конкурсний процес
3. Конкурсний процес XVIII-XIX віку
4. Конкурсний процес в царській Росії
5. Законодавство про неспроможність в епоху СРСР
6. Розвиток законодавства про банкрутство в Україні
7. Світові системи банкрутства
8. Джерела правового регулювання неспроможності (банкрутства) в зарубіжних країнах
9. Суб'єкти неспроможності – боржники в зарубіжних країнах
10. Умови відкриття конкурсного провадження (порушення справи про неспроможність (банкрутство) в зарубіжних країнах
11. Процедури попередження конкурсного (ліквідаційного) провадження (санация та мирова угода) в зарубіжних країнах
12. Правові наслідки визнання боржника неспроможним (банкрутом) в зарубіжних країнах
13. Повноваження органів конкурсного управління в зарубіжних країнах
14. Закінчення конкурсного провадження (припинення процедури банкрутства) в зарубіжних країнах
15. Характеристика узагальнень судової практики у справах про банкрутство
16. Характеристика роз'яснень у справах про банкрутство
17. Керуючий іноземною процедурою банкрутства
18. Порівняльна характеристика трьох останніх редакцій Закону України про банкрутство

19. Проблематика транскордонної неспроможності та досвід її нормативного упорядкування.

Додаток 2

ЗАВДАННЯ НА ДКР

Варіант 1

1. Охарактеризуйте заходи щодо запобігання банкрутству боржника та позасудові процедури
2. Визначте етапи здійснення процедури - санація боржника
3. Дайте визначення понять:
Мораторій на задоволення вимог кредиторів –
Розпорядження майном –
4. Вирішити ситуаційне завдання

Варіант 2

1. Правове положення кредиторів боржника та їх представницьких органів
2. Визначте етапи здійснення процедури - розпорядження майном боржника
3. Дайте визначення понять:
Безспірні вимоги кредиторів –
Санація –
4. Вирішити ситуаційне завдання

Додаток 3

ПИТАННЯ НА ЗАЛІК

1. Предмет правового регулювання банкрутства.
2. Характеристика принципів правового регулювання банкрутства.
3. Методи правового регулювання банкрутства.
4. Джерела правового регулювання банкрутства.
5. Зміст, особливості права неспроможності (банкрутства) як підгалузі господарського права. Співвідношення права неспроможності (банкрутства) з іншими галузями права
6. Підвідомчість та підсудність справ про банкрутство
7. Правове положення боржника (суб'єкта банкрутства)
8. Правове положення кредиторів боржника
9. Правовий статус арбітражного керуючого
10. Значення інвестора в процедурі банкрутства
11. Правовий статус власника майна боржника
12. Державний орган з питань банкрутства
13. Орган місцевого самоврядування як учасник справи про банкрутство
14. Трудовий колектив підприємства-банкрута

15. Роль господарського суду в провадженні у справі про банкрутство
16. Поняття та ознаки неплатоспроможності, банкрутства суб'єктів підприємницької діяльності
17. Мораторій на задоволення вимог кредиторів
18. Спростування майнових дій (угод) боржника в процедурі банкрутства
19. Загальна характеристика судових процедур банкрутства
20. Підстави порушення провадження у справі про банкрутство
21. Вимоги, що ставляться до заяви ініціюючого кредитора
22. Вимоги, що ставляться до заяви боржника
23. Прийняття або відмова у прийнятті заяви про порушення справи про банкрутство
24. Повернення заяви про порушення справи про банкрутство
25. Відкриття та наслідки введення процедури розпорядження майном
26. Підготовче засідання господарського суду у справі про банкрутство
27. Порядок виявлення кредиторів боржника та складання реєстру вимог кредиторів
28. Попереднє засідання господарського суду у справі про банкрутство
29. Формування представницьких органів кредиторів
30. Підсумкове засідання господарського суду у справі про банкрутство
31. Відкриття та наслідки введення процедури санації
32. План санації. Продаж майна боржника як цілісного майнового комплексу
33. Звіт керуючого санацією. Закінчення процедури санації
34. Відкриття та наслідки введення процедури ліквідації
35. Формування ліквідаційної маси боржника
36. Реалізація майна боржника. Порядок задоволення вимог кредиторів боржника
37. Звіт ліквідатора. Закінчення процедури ліквідації
38. Умови та порядок укладення мирової угоди. Затвердження мирової угоди господарським судом
39. Правові наслідки розірвання мирової угоди
40. Визнання мирової угоди недійсною
41. Особливості банкрутства містоутворюючих підприємств
42. Особливості банкрутства особливо небезпечних підприємств
43. Особливості банкрутства сільськогосподарських підприємств
44. Особливості банкрутства фермерського господарства
45. Особливості банкрутства страховиків
46. Особливості банкрутства професійних учасників ринку цінних паперів
47. Особливості банкрутства суб'єкта підприємницької діяльності – громадянина
48. Особливості застосування процедури банкрутства до боржника, що ліквідується власником

*Тестові завдання***1. Термін “банкрутство” застосовується в таких значеннях:**

- а) як підгалузь права;
- б) як галузь господарського законодавства;
- в) як галузь підприємницької діяльності;
- г) як правовий інститут.

2. Справи про банкрутство підвідомчі:

- а) місцевим судам;
- б) господарським судам;
- в) адміністративним судам;
- г) Національному банку України.

3. Справи про банкрутство порушуються, якщо безперечні вимоги кредитора (кредиторів) до боржника загалом становлять не менше:

- а) п'ятисот тисяч гривень;
- б) трьохсот мінімальних розмірів мінімальної заробітної плати;
- в) не менше трьохсот розмірів сукупної заробітної плати робітників підприємства-боржника.

4. Кредитори мають право об'єднати свої вимоги до боржника:

- а) із заявою, підписаною не менше однієї третьої кількості кредиторів;
- б) за наявності заяви боржника про визнання 50 % боргу;
- в) із заявою, підписаною всіма кредиторами, які об'єднали свої вимоги.

5. Боржник може звернутися до господарського суду з власної ініціативи з заявою щодо порушення справи про своє банкрутство в таких випадках:

- а) якщо задоволення вимог одного або кількох кредиторів призведе до неможливості виконання грошових зобов'язань перед іншими кредиторами;
- б) якщо податкові органи припинили операції за всіма банківськими рахунками боржника;
- в) якщо за ліквідації підприємства-боржника не у зв'язку з процедурою банкрутства боржник не матиме можливості задовольнити грошові вимоги кредиторів у повному обсязі;
- г) якщо розрахунковий документ щодо стягнення заборгованості з боржника потрапляє до картотеки;
- д) за наявності ефективної концепції санації та браком часу для її реалізації.

6. Підготовче засідання суду проводиться:

- а) не пізніше десятого дня з дня винесення ухвали про прийняття заяви про порушення справи про банкрутство;
- б) не пізніше чотирнадцятого дня ... ;
- в) не пізніше двадцятого дня ... ;

г) не пізніше тридцятого дня... .

7. Процедура розпорядження майном може бути продовжена судом на:

- а) один місяць;
- б) два місяці;
- в) три місяці;
- г) шість місяців.

8. Чи має право розпорядник майна від свого імені подати позов до господарського суду про визнання недійсним договору, укладеного боржником:

- а) так – до порушення провадження у справі про банкрутство;
- б) так – після порушення провадження у справі про банкрутство;
- в) не має права в обох випадках;
- г) має право в обох випадках.

9. Процедура санації боржника вводиться судом:

- а) за клопотанням боржника;
- б) за клопотанням комітету кредиторів;
- в) за клопотанням інвестора;
- г) за клопотанням арбітражного керуючого.

10. Керуючий санацією звітує перед:

- а) загальними зборами кредиторів;
- б) комітетом кредиторів;
- в) державним органом з питань банкрутства;
- г) суддею господарського суду.

11. Ліквідаційна процедура відкривається строком на:

- а) 6 місяців;
- б) 12 місяців;
- в) 18 місяців.

12. Санація сільськогосподарського підприємства вводиться строком:

- а) не більше ніж на один рік;
- б) до закінчення збору врожаю;
- в) до закінчення відповідного періоду сільськогосподарських робіт з урахуванням часу, необхідного для реалізації (вирощеної, виробленої та переробленої) сільськогосподарської продукції;
- г) на шість місяців.

Додаток 5**Рейтингова система оцінювання результатів навчання**

Рейтинг студента з дисципліни складається з відповідних балів, які він отримує за:

1. Відповідь на практичному занятті (за умови, що на одному семінарському занятті опитуються всі студенти)
2. Самостійна робота, підготовка конспекту із самостійною роботою.
3. Виконання модульної контрольної роботи за кредитним модулем
4. Підготовка реферату.

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання:

1. Робота на семінарських заняттях:

Відповіді:

Ваговий бал – 5, максимальна кількість балів на всіх семінарських заняттях дорівнює 40 балів (5 балів × 8 занять = 40 балів), де:

5 балів – «відмінно» - студент демонструє міцні знання навчального матеріалу в заданому обсязі, дає певну обґрунтовану відповідь.

4 бали – «добре» - студент допускає несуттєві неточності.

1-3 бали – «задовільно» - студент засвоїв основний теоретичний матеріал, але допускає суттєві неточності, не може належно відповісти на уточнюючі запитання.

0 балів – «незадовільно» - студент дає відповідь не по суті; вкрай обмежена відповідь.

2. Самостійна робота, ведення конспекту самостійної роботи 10 тем¹×4=40 балів.

3. Виконання контрольної роботи – ваговий бал -12 балів. :

Під час проведення модульної контрольної роботи кожен студент отримує варіант, який включає два теоретичних питання та два тестові завдання. За кожне із теоретичних питань студент отримує по 5 балів. Кожне з тестових завдань оцінюється по одному балу.

За обґрунтовану відповідь на кожне теоретичне питання студент може отримати по 5 балів, якщо він глибоко та всебічно розкрив зміст питань, критично підійшов до аналізу матеріалу, а саме висловив власну позицію, застосував всі необхідні правові джерела або за необхідності доктринальні позиції сучасних вчених.

Студент отримує 4 бали за питання теоретичного характеру, якщо він критично підійшов до аналізу матеріалу, дав позитивні та аргументовані відповіді на поставленні питання, але при цьому продемонстрував певну кількість неточностей. При цьому робота містить одну-дві логічні помилки.

Студент отримує 1-3 бали за питання теоретичного характеру, якщо робота студента містить набір неструктурованих речень, які не мають правового змісту. При цьому робота містить логічні, стилістичні помилки.

---

¹Питання з Теми 11 виносяться на реферати. Враховуючи те, що Тема 11 є останньою темою, конспекти з цієї теми не враховуються в загальній оцінці

При повному розкритті двох теоретичних питань студент отримує максимальну кількість балів – 10.

Студент отримує 1 бал за тестове завдання в разі обрання правильного варіанту відповіді, який може бути лише один.

В результаті підсумування балів по всіх завданнях виставляється сумарна оцінка за модульну контрольну роботу. При повному розкритті теоретичних питань та обранні правильних варіантів відповіді у тестових завданнях максимальна кількість балів, які студент може отримати за виконання модульної контрольної роботи складає 12 балів.

4. Підготовка реферату

Ваговий бал підготовленого реферату дорівнює 8 балам. Реферат оцінюється за такими критеріями: змістовність, наявність аналітичного підходу, презентація підготовленого матеріалу, оформлення матеріалу (2 бали за кожен критерій).

Сума вагових контрольних заходів протягом семестру:

$$R_K = 40 + 40 + 12 + 8 = 100 \text{ балів}$$

Попередня рейтингова оцінка з кредитного модуля має бути не менше 0,4R (тобто 40 балів), інакше студент до заліку не допускається.

Студенти, які набрали протягом семестру рейтинг з кредитного модуля менше 0,6R (60 балів), зобов'язані виконати залікову контрольну роботу.

Студенти, які набрали протягом семестру необхідну кількість балів ($R_D \geq 0,6R$), мають можливості:

1) отримати залікову оцінку (залік) «автоматом» відповідно до набраного рейтингу.

Для отримання студентом оцінок (традиційних та ECTS) його рейтингова оцінка переводиться згідно з таблицею:

Значення рейтингу з кредитного модуля	Підсумковий рейтинг	Оцінка ECTS	Традиційна оцінка
$0,95 R \leq R_D$	95-100	A	відмінно
$0,85 R \leq R_D < 0,95 R$	85-94	B	добре
$0,75 R \leq R_D < 0,85 R$	75-84	C	добре
$0,65 R \leq R_D < 0,75 R$	65-74	D	задовільно
$0,6 R \leq R_D < 0,65 R$	60-64	E – задовольняє мінімальні критерії	задовільно
$R_D < 0,6 R$	< 60	F_x – незадовільно	незараховано
$R_D < 0,4 R$	< 40	F – незадовільно (потрібна додаткова робота)	недопущений

2) виконувати залікову контрольну роботу з метою підвищення оцінки.

У разі отримання оцінки, що є вищою за оцінку «автоматом» з рейтингу, студент отримує оцінку за результатами залікової контрольної роботи.

У разі отримання оцінки, що є нижчою за оцінку «автоматом» з рейтингу, попередній рейтинг студента з дисципліни скасовується (анулюється) і він отримує оцінку тільки за результатами залікової контрольної роботи.